

Els papers de l'Kip

Els papers de l'kip són una proposta per pensar i debatre. Una idea per estimular la crítica i la generació de noves idees.

No són documents que expliquen "què s'ha de fer". Això és una decisió que haurà de prendre cadascú. Són escrits que poden servir de base per plantejar-nos temes senzills i importants.

Els papers de l'kip no parlen del mètode directament, però alguna cosa hi tenen a veure.

Els papers de l'kip proposen partir d'un mateix: jo com ho veig?, com em sento?, què en penso?... per passar, després, al debat i al contrast amb els altres de l'equip i arribar a dibuixar "pensament d'equip", "estil d'equip", "estil d'agrupament",... o no.

Cada paper s'ha de llegir personalment, en calma, sense presses, pensant i reflexionant. Un a un. No com una novel·la.

No cal estar-hi d'acord ni perdre temps intentant buscar si tenen o no tenen raó. És millor aturar-se en allò que em fan pensar, en les preguntes que em provoquen. Aquesta reflexió farà possible el debat en grup, compartint les preguntes que cadascú es planteja. Potser serà més fàcil estar d'acord amb les preguntes que amb

les respostes... però també s'haurà d'arribar a respostes personals i d'equip.

I un altre dia, prenem un altre paper de l'kip i fem el mateix. Així anirem construint pensament.

Els papers de l'kip són per treballar personalment i en equip:

- amb els equips pedagògics
- amb l'equip d'agrupament.
- a la FOCA
- a les trobades de caps d'agrupament
- a comissariat

Tots els elements del mètode els podem descobrir i valorar a partir dels nostres debats, fins fer-los tan nostres i evidents que ni calgui escriure'ls en forma d'esquema "acadèmic".

Aquest conglomerat d'elements, perfectament integrats i assumits, configuren un estil particular.

- Quin és el nostre estil?, com es nota?, en què es nota?, es nota massa?, s'ha de notar?...

... potser algun dia també parlarem de les branques i del mètode.

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

*tantes coses que ni tinc
temps per pensar què faig,
com ho faig
ni per què ho faig.*

Jo faig moltes coses

Encaixo els meus horaris i activitats amb una habilitat increïble... però quan em poso al llit amb prou feines tinc temps per despullar-me. Estic planxat!

El cau, els estudis, el meu grup de la feina, ... Sí, si de la feina, perquè també treballo per guanyar-me els meus calerons. No vull que em tinguin per paràsit. També hi ha qui opina que fer de cap ja és prou feina i que els pares estan per subvencionar la meva existència. Potser tenen raó.

Reconec que vaig a tope, però em sembla tan normal. Preparem el cau amb els altres caps, programem l'excursió, omplim el dossier del campament, ... i estudio, i preparo exàmens, i ajudo a fer moltes feines de casa, ...uff!
Per cert, també em diverteixo moltíssim.

No sé què deuen fer els altres companys de la facultat que només es dediquen a estudiar.
Jo estic fent de cap i trobo que estic aprenent i pensant moltes coses que els col·legues de la facu ni es plantegen.

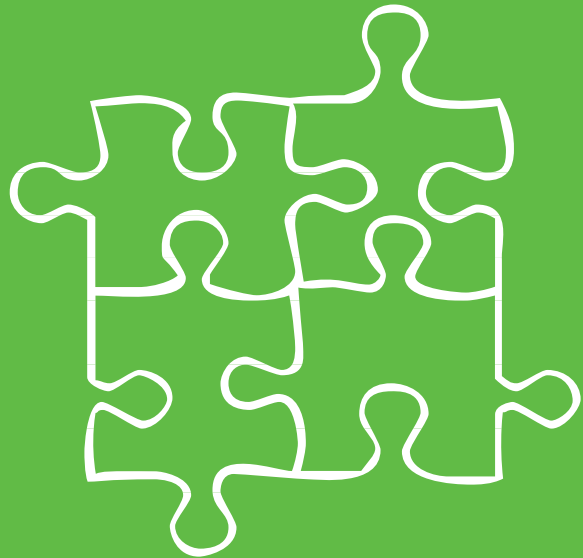
Ara tindria ganes de preguntar als altres caps per què fan de caps.
Per a mi és una cosa molt seriosa. Però això d'organitzar activitats, de pensar en els nens, d'"aguantar-los", d'intentar que actuïn de forma col·laboradora i responsable, val la pena?

M'agradaria que en parléssim tranquil·lament tots junts a l'agrupament. Podria ser en una sortida de caps.

I si comencem explicant cadascú el seu trencaclosques?

- " Què encaixo? " (quines són les meves activitats?)
- " Com encaixo les meves activitats i els meus horaris? "
- " Quantes peces té el meu trencaclosques? "
- " Quines m'agraden més? "
- " De quines intento fugir? "

Podem continuar parlant dels fragments subratllats del text... hi estem d'acord? Com ho veiem?

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode.

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

*I si no t'agrada la cervesa
pensa que prens un cafè en una tassa ben decorada, sobre un platet preciós, acompanyat d'una pastilla de xocolata
embolicada amb un paper molt especial... mmmm, que bo!*

I si no t'agrada el cafè pensa en un pastís ben guarnit...

*I si no t'agrada el pastís pensa en un regal de Nadal, molt ben embolicat i amb una dedicatòria, o amb un fragment
de poesia del Martí Pol... o amb un paperet especial que diu "de tot cor"...*

L'estètica i el bon gust

Algú va dir que l'educació, en el fons, és una qüestió d'estètica.

Allò que en diem "fer les coses ben fetes" inclou la cosa i l'embolcall de la cosa, oi?

A vegades no sabem si allò realment educatiu és la cosa o l'embolcall.

Si fem una activitat qualsevol, per exemple, què és més important, acabar-la en el temps previst?, el fet d'haver-nos organitzat bé?, la il·lusió i l'esforç que tots hi hem posat?, la valoració crítica de tot el procés?, el format dels papers que anàvem intercanviant i comentant sobre el desenvolupament de l'activitat?, els correus electrònics que ens hem anat enviant?, l'humor i el bon clima entre la gent? la forma de presentació final de la tasca

realitzada?, ... la cervesa?, l'escuma generosa?, la gerra? (Algú dels "antics" recorda l'enigma dels calamars a la romana?)

Algú s'atreveix a fer una opció o un rànquing d'importància amb tots aquests elements?

Penso que aquests embolcalls de la cosa, tenen un paper tan important que no els considerem embolcalls sinó que formen part integrant de la cosa... o no parlàriem d'educació.

Molt bé. Això ho tenim tots tan clar que no cal ni discutir-ho.

Doncs passem a parlar de "coses" concretes.

- o Com està decorat el cau?
- o Com és la convocatòria de la darrera excursió que farem?
- o Com era la graella de la planificació del campament de Setmana Santa?
- o Com parlem? Quin to utilitzem? Com fem callar els nens quan no ens escolten?
- o I la darrera reunió de pares?: ordre del dia, mural de presentació, forma d'exposició, ...
- o Quins són els elements estètics que pensem i tenim molt presents en la nostra tasca?
- o Estem parlant de paper de cel·lofana o de valors?

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

Les pedres de l'estany reboten

Oi que has jugat a fer lliscar pedres sobre l'aigua tranquil·la d'un estany?

Però com poden surar les pedres? L'explicació física a base d'un còctel lògic que combina velocitat, força, inclinació de llançament, diferències de pressions, etc. no és el que ara m'interessa.

De fet m'interessa la metàfora.

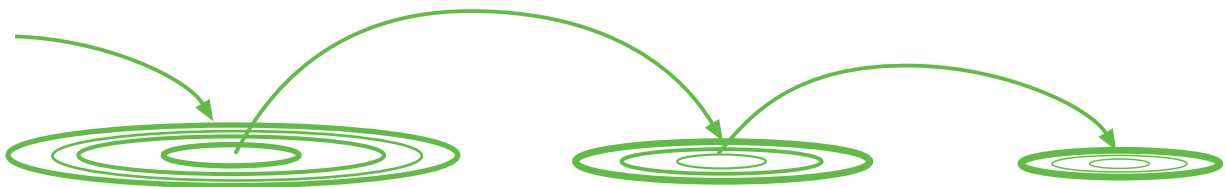
La metàfora de l'estratègia per aconseguir una cosa que sembla realment difícil: que les pedres surin sobre l'aigua!!

Un miracle! Un fet màgic, a ulls d'un infant.

"Això és impossible!"

"Això que tu proposes és molt bonic, però totalment utòpic!" (vol dir fora de lloc) ... i així rebutgem possibilitats que, a primer cop d'ull, semblen poc realitzables. "Cal ser realistes. Cal ser assenyats!" ... o no.

- Des de quan estan casats el realisme i el seny?

I si deixem que les idees "rebotin" sobre les aigües plàcides del diàleg en equip? Una idea porta a una altra, i aquesta a una altra, i així successivament fins que sorgeix la idea genial!!, realitzable!, innovadora!, fantàstica!

Fem el joc de "a veure qui la diu més grossa"?
Coneixeu aquest joc? Oi que sí?

Doncs cal amagar les regnes de la lògica o canviar-les per les regnes de goma, un material molt flexible, que donen molt joc, molta llibertat d'expressió, que permeten arribar a les idees realment innovadores.

- Això és per fer-ho amb els caps o amb els nens?
Bona pregunta! I a tu què et sembla?

- Quantes vegades t'has sentit "tallat" pel seny de la companya o del company "experimentat"?

L'actitud bàsica del joc és "i per què no?"

També podríem parlar de subtileses sense importància: el valor del respecte, l'obertura de mires, la capacitat de fer front als reptes, la llibertat d'expressió, la imaginació i creativitat, la capacitat d'adoptar moltes perspectives a l'hora de buscar la solució per un problema, la capacitat d'escoltar (ni que siguin bestieses), l'agilitat de reciclar idees, de transformar-les, de veure totes les possibilitats,...

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

☀ L'aigua del llac està absolutament tranquil·la

L'aigua del llac està absolutament tranquil·la. Una petita pedra, tirada sense força, provoca unes onades concèntriques que ràpidament es propaguen per tota la superfície.

Una segona pedra genera noves i subtils onades que s'entrecreuen amb les de la primera pedra. En un no res tota l'aigua de l'estany està vibrant en una dansa de delicat onatge. T'ho imagines?

En aquest cas, l'explicació física de les ones tampoc és el que més m'interessa. Segueixo interessat per la metàfora.

La comunicació comporta conflictes que fan créixer o que enfonsen... que fan vibrar tota l'aigua del llac o que l'enterboleixen. Depèn de com t'ho miris.

El tema és "com jo parlo i escolto".

Cada idea que jo llanço provoca un ressò que es propaga. Provoca la reflexió dels altres, l'addicció o l'oposició, l'assentiment o el rebuig.

La resposta o la idea que llança l'altre entra en conflicte

amb la meua? Comencem a discutir. A veure qui tindrà la raó! Hem de ser crítics i debatre si el cel nocturn és blau o negre. El procés pot ser destructiu: jo guanyo, tu perds.

- Ens hem escoltat prou?

Escolto molt atentament la idea de l'altre i veig la confluència amb les meves idees. El cel nocturn potser és d'un blau negrós o d'un negre blavós. Potser la realitat té, sobretot, tons grisos, matisos. Potser les visions complementàries ens apropen més a la realitat, o a una visió més real de la realitat. Jo hi guanyo i tu hi guanyes... i entre els dos hi veiem més clar!

- Això és una defensa del relativisme?

- Què té de dolent el relativisme?

- Què té de bo?

Aquestes tres pedres, en lloc d'afirmacions són preguntes i les pedres en forma de preguntes generen la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan (Maragall) ... o no...

o Quan nosaltres discutim per què discutim?

o Quan parlem de diàleg, de què parlem? Quines són les claus del diàleg (de la dansa)?

o En els debats polítics hi ha diàleg? Saben ballar? (podem pensar en un parella que fa patinatge sobre gel: pot ser una bona imatge per expressar i deduir les claus del diàleg)

o Com aprenen a dialogar els nens i les nenes de la meua unitat?

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode.

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

*La metàfora del grup de jazz dóna molt per pensar i per aprendre.
Aparentment, cada músic del grup improvisa.
Sembla que cadascú va a la seva bola.
Però el resultat és una peça de música amb una integració perfecta dels diversos instruments.*

El jazz... no agrada a tothom

- On són les regles?
- I les partitures?

Hi ha una estranya complicitat natural, una sensibilitat que no necessita gaires o cap regla. A part d'una gran habilitat personal, entre els components del grup hi ha uns acords implícits, una sintonia fruit de moltes hores d'escoltar l'altre i barrejar o encaixar les meves notes en aquesta simfonia que sembla fer-se sobre la marxa. És genial, divertit, emocionant !

Has observat la cara, els gests, la suor, la concentració, la passió dels músics? La gent que fa jazz són molt especials.

La metàfora del jazz em porta a pensar en la forma d'organitzar-nos. En l'ordre i el desordre de l'equip de caps... i de la unitat!

Al començament cal concretar moltes coses, escriure programes detallats, discutir-los en grup. Després, quan

tots estem ben "connectats", tot flueix com una seda i cadascú sap què ha de fer i com encaixa el que fa en el projecte comú de l'Agrupament....però no ens podem saltar el pas del començament.

-Com ens organitzem?

-Quins acords explícits, de consens de grup, han passat a ser acords implícits?

-Acords en relació a la puntualitat, o a la forma d'actuar amb els nens, o al tipus i estil d'activitats que són pròpies del nostre agrupament, o a la forma de portar les reunions, o a la forma de resoldre els conflictes, o a la cura en la conservació del material, o a la forma de parlar,... En parlem?

L'organització desorganitzada exigeix experiència, complicitat, sensibilitat, empatia i il·lusió... com el jazz.

I ara un exercici "escolar": sou capaços de fer un mapa conceptual, de consens de grup, amb les sis paraules subratllades?

Primer ens haurem de posar d'acord sobre els significat de cada paraula subratllada. En parlem?

Després és qüestió d'agafar retoladors i una cartolina gran... i discutir en quin ordre posem les paraules i les fletxes connectores. Som-hi!

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

*I si parlem de tabús?
I si parlem de pecats?
I si parlem de sexe?*

El sisè manament

Alguns caps en parlen sovint:

- " Ja n'estic fins els collons de cau i de criatures! "
- " Estic ben empenyat amb... "
- " Jo ja no serveixo "
- " No hi trobo la satisfacció que hi trobava abans "
- " Fer de cap ha sigut la meva millor experiència "

Com pots veure les expressions amb connotacions "sexuals" sovintegen a les nostres converses.

Anem a veure què té d'eròtic això de fer de cap?

Sembla que això de fer de cap "és cosa de dos"... com a mínim!

O potser seria millor dir que és "cosa d'equip". A part de la decisió personal de posar-s'hi o no posar-s'hi, després serà l'equip qui donarà suport a l'eròtica de la nostra tasca.

Hem sentit parlar de l'eròtica de la política, de l'eròtica del poder,... però poques vegades hem parlat de l'eròtica de l'educació.

- Què et fa sentir el fer cap?
- Què és allò que més t'atrau ?
- Què t'hauries perdut si no haguessis decidit fer de cap?

Esbrinar i explicitar tot això amb els altres companys no és una cosa banal. Ja en vàrem parlar directament o indirecta en el primer "paper de l'Kip". Ho recordes? Només transmetem allò que vivim. Hem dit i hem sentit dir que el mestre que no s'emociona amb les Matemàtiques difícilment serà un bon professor de Matemàtiques, oi?

o Com faig de cap?

o Quin és el meu grau d'entusiasme?
Quina nota d'entusiasme em posaria d'1 a 10?

o Quins són els elements que em fan "sentir viu" quan faig de cap?

o Quins són els nostres pecats?

o Què en penses de la rutina, de l'anar fent, de la indiferència, de la pèrdua de la passió, ...?

Transmetem més per la pell que pel cervell.
Com ho veus això? En parlem?

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

La metàfora de l'esquí.

El primer dia que et calces uns esquís, sobretot si ja passes dels 20 anys, entens que vol dir allò de "s'ha de tenir valor".

Quan ens decidim per dedicar-nos a l'educació ens posem en un terreny molt rrelliscós. Has llegit el llibre "El valor d'educar" de Fernando Savater?

Quines són les capacitats bàsiques, els coneixements, les habilitats, les actituds que defineixen un bon educador? Uff! Em sembla que serà més fàcil tornar al tema de l'esquí.

Aprenem i ensenyem a esquiar

L'esquiadora del dibuix ens fa pensar en:

- Decisió
- Emoció
- Agilitat
- Flexibilitat
- Coneixement i adaptació al terreny: hi ha gel?, hi ha pedres?, algun bam?
- Un equip adequat
- Unes bones ulleres
- Un "forfait"
- El "telearrossegador" o el telecadira. Què és millor?
- Uns pals per poder clavar i rectificar una postura o una trajectòria
- Els peus ben lligats sobre els esquís
- ...

Ara només cal agafar cadascun d'aquests punts i aplicar-los, COM UNA METÀFORA, a l'educació. Considerar-los com a qualitats que ha de tenir o desenvolupar un bon educador ... qualitats que hem de desenvolupar nosaltres, qualitats que he de desenvolupar JO... i que pretenc potenciar en els nois i noies!!!!

o Què vol dir prendre decisions, en educació? Què vol dir ser flexible? Què vol dir tenir un equip adequat? Què vol dir tenir "unes bones ulleres"? Què és "el telecadira"?... etc.

... per a NOSALTRES com a educadors...
i per als NOIS I NOIES...?

En parlem?

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

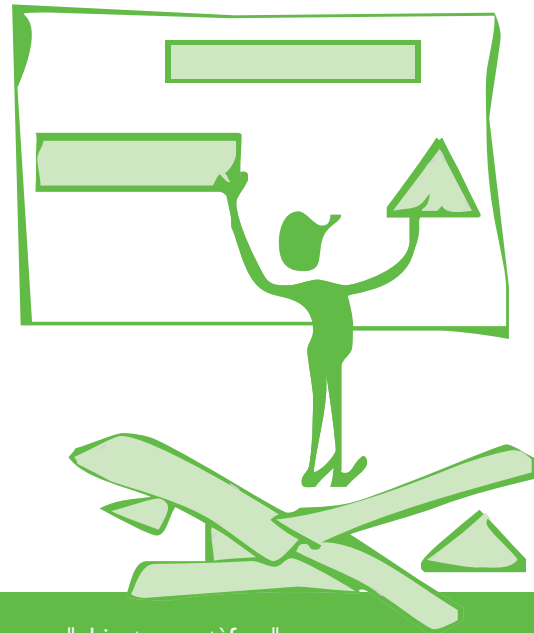
*I si ens ordenem?
I si fem un esquema de tot allò que realment ens importa i volem fer?
(d'això, els experts en diuen "valors" i "objectius")*

I si ens estructuram ?

De què hem parlat fins ara? (has llegit les fitxes anteriors?)

- De la persona i de com s'organitza cadascú la vida
- Del grup, de la importància de l'equip
- De la producció d'idees
- De la confrontació
- De saber parlar i escoltar
- De la motivació
- D'allò que cadascú considera important i que el grup considera important. (Si ens rellegim els punts de la llei potser encara descobrirem altres elements d'acord).
- També hem parlat de la necessitat de prendre acords de consens per fer possible el jazz.
- ... i més coses.

Tots aquests elements configuren alguna cosa que té a veure amb un estil, amb una forma de fer molt nostra i que de fet ens diferencia d'altres propostes educatives. Així, entre tots, ens complementem, ens enriqueim i contribuïm a l'educació integral de la persona.

Ara ja podem fer un primer esquema. Ho intentem?

Ho sento. No hi ha més pautes....

A vegades va bé fer un dibuix, un "mapa" amb els elements que volem col·locar...

A vegades va bé "visualitzar" o "materialitzar" les idees,

buscar "objectes-metàfora"...

A vegades va bé verbalitzar "allò que veritablement ens importa"...

Per on comencem?

Els títols de les fitxes anteriors poden donar pistes... o no.

... i un altre dia potser parlarem de les branques i del mètode

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

...un esmorzar molt anglès. Aquesta és la metàfora que servirà per pensar sobre un concepte molt escolta.

Ous ferrats amb cansalada

Parlem del compromís?

- Què vol dir estar compromès?
- Com es "materialitza" el compromís d'un cap, el compromís d'un noi, el compromís amb la feina, el compromís amb els estudis que estic fent, el compromís amb la família?
- Quan diem "educar persones compromeses", què volem dir?

Intentant buscar respostes a aquestes preguntes és fàcil que ens passin pel cap algunes paraules "sinònimes".

Potser algú ha pensat en la paraula "responsabilitat" com a sinònim de "compromís". Aquesta preciosa paraula gairebé és una frase. Està formada per dues paraules: resposta i habilitat. Responsabilitat voldria dir alguna cosa així com "saber respondre amb habilitat". Què vol dir assumir la "responsabilitat" de fer de cap? De què he de ser capaç de respondre? Tinc l'habilitat suficient per poder respondre?

En quines altres paraules "sinònimes" de compromís estàs pensant?
Fem una roda i ens les expliquem?

STOP! No segueixis llegint. Apunta les paraules que has pensat.

Després de parlar-ho en grup podem resoldre l'enigma.

A vegades també parlem de compromís com a sinònim d'implicació.

Però quina és la diferència?

Una pista: en el nostre suposat "esmorzar anglès" la gallina s'ha implicat, però el porc s'ha compromès. Queda clara la diferència?

Fins a quin punt hem de ser "porcs" o "gallines"?

... També és fàcil trobar pollastres compromesos: són els anomenats porcllastres, una nova espècie. Bon profit!

... i un altre dia potser parlarem de mètode i metodologies, potser algun dia...

ÀREA PEDAGÒGICA. L'Kip
Més documents a www.escoltesiguies.cat

